

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN. OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 51. Šibenik, 18. prosinca 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Na obranu Božje časti!

Tjedan protiv psosti

(od 8 do 15 I 1939)

Sotona je prozvan ocem laži. On je, već u početku, lažju obmamio našu prvu pramajku, kad ju je nagovrao: »I bićete kao bogovi«.

Sotona nije još umirovljen. On još uvijek marljivo i neutrudivo vrši službu lašca, prikazujući istinu lažju, a laž istinom. Tako je on prvi i najveći obrtnik, tvorničar laži.

Kad bi sotona bio osamljen u svojem lažnom obmamljivanju, ne bi nam se bilo teško proti njemu boriti, jer je svakome poznat kao lažac, makar se preobukao u najčišće i najfinije ruho istine. Ali on ima svoje brojne čete, koji nam se, kaskada, u prvi mah pričinjavu kao najvjerniji pobornici čiste, nepotvorene istine. Zato je i tako teška borba proti kralju laži i njegovim crnim podanicima.

Istina će vas osloboditi — riječ je Onoga koji jedini imao pravo za sebe ustvrditi: Ja sam istina! — I zaista, niko neće spasiti svijet osim istine! Ona je jedina sposobna, da, skinuvši sve krinke i obrazine, rasvijetli tamne hodnike, po kojima lutamo, i da nas izvede na svijetlo, gdje će se razlučiti gnijlo od zdravoga, nepošteno od poštenoga.

Ali što ćemo, kad sotoni i njegovim slugama nije do toga, da se mi spasimo i oslobodimo. Jer dok je svijet u tami i u ropstvu laži, dotle sinovi tame gospodare i bezbrižno žive kao nametnici na zdravom, plemenitom stablu. —

Širite „Katolik“

Neron je zapalio Rim, a onda je okrivio kršćane radi toga. Širio je bezočnu laž, da su ondašnji Kristovi vjernici, koji su otvoreno učili, da niko od njih ne smije mrziti ni se osvećivati ni najgorom neprijatelju, podmetnuli požar.

Čehoslovačku su od 1918. godine do jučer prikazivali kao istaknutu pobornicu demokracije i slobode. A ipak se dogodilo, da su sinovi tame mogli nesmetano srušiti i obeščastiti, u srcu Čehoslovačke, u središtu Praga, simbol vjere i slobode Čeha i Slovaka: Marijin kip. A ipak su, u toj zemlji »demokracije i slobode« živjeli milijuni koji su se smatrali uvrijeđenima i potlačenima, dok su lašci iz Praga besramno govorili: U našoj državi su svi slobodni i ravnopravni, i niko ne fraži ništa.

U siječnju o. g. od 9. do 16. u šibenskoj biskupiji i apostolskoj administraciji proveden je za prvi put »TJEDAN PROTIV PSOSTI«. Ova sveta akcija, toli potrebna i aktualna, naišla je na razumijevanje i odobravanje naših vjernika. Odaziv svugda bio je zaista utješljiv. O uspjehu bilo je saopćeno u »Dijecezanskom Listu« (god. 1938. str. 13, br. 1—2) te su iznesene i zgodne opaske koje mogu služiti za daljni rad u ovom pravcu. Opća je želja da se pri tome ne ostane već prosljedi i povede svake godine »Tjedan protiv psosti«.

Iako je ovogodišnji »Tjedan protiv psosti« imao velikog ploda, ipak mora se nažalost konstatirati da psost, i to strahovita psost, i dalje vlada i kao prava pošast hara po našim mjestima. Čuje se gdje se javno grdi sveto IME BOŽJE. Profaniraju se najveće kršćanske svetinje. Psuje se bezobrazno i sotonski PREČISTA DJEVICA MARIJA. Opaki ljudi izmišljaju nove forme, nečuvene izraze kako da drzovitije opsuju sve što ima sveta.

Ova tužna činjenica poliče nas da ponovno podignemo glas i uzdramo okorjele savjesti koje kao da već nimalo ne osjećaju zloću što je počinjavu psošću!

Nužno je opet predočiti svima grdobu ovog grijeha te ih moliti i zaklinjati da se već jednom ostave psovke i kletve!

Opet se po svim našim crkvama mora čuti riječ pobude a i prekora proti ovom zlu!

Opet se mora sve pozvati u jaku i ustrajnu borbu protiv ove narodne sramote!

Dobre duše moraju ponovno provesti u svim linijama akciju za iskorenje i uništenje tolikog zla koje izazivlje Božju Pravdu i Njegove neizbježive kazne!

Još je uvijek ljuta potreba da naša katolička javnost povede ozbiljnu računa o ovoj pravoj pošasti koja se nemilo i nesmetano širi!

I današnji ruski vladar Staljin se pred svijetom ponosi kao zakoniti predstavnik velikog ruskog naroda, kao zaštitnik socijalne pravde i miljenik onih najmanjih i najbjeđenijih.

E, pa što ćete vi onda prigovarati Staljinovoj tiraniji, kad, eto, čitav ruski narod »slobodno« se izjavljuje za nj i dozvoljava mu da ga i nadalje »čisti«, to jest: obespravljuje i ubija.

Neroni, praški slobodari i Staljin neće nikad izumrijeti. Njihovo potomstvo biće uvijek brojno. Ali svejedno im je, jer su u laži kratke no-

vjerska nam svijest i duboko uvrijeđeni najplemenitiji vjerski osjećaji govore da svi moramo javno dati zadovoljštinu Bogu za strašne uvrede koje On svagdan prima sa psostima i kletvama.

Mi ćemo dakle i u novoj godini 1939, kojoj se približavamo provesti »TJEDAN PROTIV PSOSTI« i to od nedjelje 8. (blagdan Sv. Obitelji) do nedjelje 15. siječnja 1939. (kada se po mnogim župama slavi vanjska svečanost Imena Isusova).

Svi će dušobrižnici u svom govoru na Mlado Ljeto 1939. najaviti vjernicima »Tjedan protiv psosti« te potaknuti da se odazovu ovom pozivu jer se radi o svetoj akciji.

Oni dušobrižnici po zagorskim župama koji prošle godine nisu u ovom pogledu ništa učinili ili veoma malo, moraju ove godine svakako sve poduzeti da i u njihovim župama ova akcija uspije i donese ploda. Revnost i žar za Božje stvari zna svladati i veće zapreke i poteškoće.

U župama (ugljanskog i salskog dekanata) gdje su se natrag dana održale misije ova akcija nalazi baš veoma pogodnu atmosferu te će »Tjedan protiv psosti« biti od dvostruke koristi.

Nijednom dušobrižniku nije dozvoljeno da održi u svojoj župi »Tjedan protiv psosti« u drugo vrijeme već to mora da bude za godinu 1939. od 8. do 15. siječnja.

Koji program? — Onaj prošle godine. U njemu je naznačeno sve kako da se uspješno provede ova akcija po našim župama. Dušobrižnici su već nekako stekli iskustva prošle godine pa će nastojati da u potpunosti i bolje izvedu ono što su opazili da bi trebalo, ili i ali da stvar bolje uspije. Svi će dušobrižnici izvjestiti ovaj Ordinarijat o održanom »Tjednu proti psosti«.

Za temu neka svećenici upotrebe »Pastirsku poslanicu episkopata protiv kletve«. U njoj je opširno obrađen ovaj predmet. S ovoga razloga dono-

ge, pa zato, prije ili poslije, svako djelo dođe na vidjelo.

Bezbožni Voltaire je poučavao svoje učenike: »Lažite, lažite — pa će uvijek nešto ostati od laži«. — Kad je to rekao, nije rekao nešto ludog, ali jest podlo i bezdušno. Zato im mi i odgovaramo: Lažite, lažite koliko hoćete, ali nećete dokle hoćete! —

Kad je Krist govorio o svršetku svijeta, učenici ga pitahu: »Kaži nam, kad će to biti, i koji je znak tvoga dolaska i svršetka svijeta?« — Isus im je na to odgovorio: »Pazite, da vas ko ne zavede, jer će mnogi doći u moje ime govoreći: Ja sam Krist, i

si se u »Dijecezanskom Listu« poslanicu u cijelosti.

Neka dobri Bog blagoslovi rad svih svećenika i naših vjernika koji budu revnovali za svetost Božjeg Imena!

Šibenik, na blagdan Imakulate 1938. Biskup i Ap. Adm. FR. JERONIM s. r.

Katoličke pobjede

ZNAČAJNA OSUDA

List »Catholic News« donosi značajnu osudu u kojoj američki suci polažu veliku važnost vjeri.

Četiri čovjeka iz Aleksandrije u Luzijani su prodavali po gradskim ulicama knjige u kojima se napada katolička Crkva. Kad su radi toga došli pred sud, sudac Gus A. Voltz im je rekao:

»Naša općina i uopće nijedna američka općina ne voli ljude vaše vrste« — i osudio ih je na globu od 100 dolara i 90 dana tamnice. Drugi dio kazne im je dosuđen uvjetno, ako dvojica između njih četvorice u 6 sati otputuju iz grada.

K toj osudi je sudac dodao: »Stanovništvo naše države i našega grada ljubi Boga i bližnjega zato je kod nas zadovoljstvo. A vi dolazite u naš grad bez poziva i širite pokvarene knjige, da bi uništili naše zadovoljstvo i učinili nered i mržnju među nama. Vaš je nauk proti Boga i proti ljudima«.

»PRIJE SVEGA SMO KATOLICI«.

Nedavno je putovao po nacionalnoj Španjolskoj predsjednik francuske republikanske stranke Taittinger. Želio se je svojim vlastitim očima uvjeriti o neistinama koje širi besavjesna propaganda.

Vrlo je lijepo bio primljen i kod generala Franca. General Franco mu je istakao svoju ljubav Francuskoj, jer ne može zaboraviti svoje profesore i uzgojitelje. Osobito se je sjećao katoličkog maršala Lyanteya.

Taittingera je najviše zanimalo kako će biti uređena nova Špa-

mnoge će zvesti... Tada ako vam ko reče: Evo ovdje je Krist ili ondje, nemojte vjerovati, jer će ustati lažni Kristi i lažni proroci, i pokazaće velike znake i čudesa tako, da bi zaveli, kad bi bilo moguće, i izabrane.«

Jesam li podmirio pretplatu?

njolska. Na to mu je general Franco izjavio da je bez temelja strah onih koji misle da će Španjolska biti totalitarna država. Rekao je: »Kao što je naša zahvalnost do Italije i Njemačke velika, isto tako ne zaboravljamo das mo prije svega katiloci. Mi vjerujemo u univerzalizam katoličke vjere.«

K ovoj izjavi uzimimo još riječi španjolskog kardinala primasa Gomá, y Tomasá koji je rekao: »Sutrašnja Španjolska će biti katolička Španjolska bez svakog ograničenja u bilo kojem smjeru.«

Zato više vjerujemo ovim izjavama nego komunističkim plaćenicima koji govore o fašizmu.

POZRTVOVNI ŽOSIST

Mladi francuski žosist je želio prisustvovati tečaju u Alžiru. Ali novaca nije imao. A zapreke su tu da ih pobjedimo. Zato odlučio da se šest mjeseci neće voziti s tramvajem na rad i vraćajući se s rada ni o podne za objed. Svako je jutro pol ure prije morao ustati. Ručak je sa sobom nosio. Na taj način i s dugim žrtvama skupio je 350 franka.

Ali se tri sedmice prije samog tečaja razboli. Nije dugo razmišljao: »Drug iz skupine neka ide mjesto mene!« Poslao je druga na tečaj s jednim uvjetom da mu ostavi kasnije svoje zapiske s tečaja.

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 18. XII.: Četvrta i zadnja adventska nedjelja. — Blagdan Očekivanja poroda Bl. Djevice Marije.

Ponedjeljak, 19. XII.: Sv. Nemesij, mučenik. Zajedno sa svoja četiri druga bio je najprije teško bičevan radi Isusa, a zatim bačen u ogranj i sažan.

Utorak, 20. XII.: Sv. Filogonij, biskup. Najprije je bio odvjetnik u Antiohiji. God. 318. jednoglasno od cijeloga grada bijaše izabran za antiohijskoga biskupa. Bio je pravi pastir svojem stada. Za vrijeme Arijeva krivovjerstva odlučno je branio pravu vjeru. Umro je g. 323.

Srijeda, 21. XII.: Sv. Toma, apostol. Poslije Kristova uzašašća pripovijedao je vjeru Kristovu Partima, Medijancima, Perzijancima i Indijcima. U Indiji ga pogani kopljem probodoše, i tako završi svoj zemaljski život.

Četvrtak, 22. XII.: Sv. Zenon, vojnik. Kad je praznovjerni car Dioklecijan prinisio žrtve božici Cereri Zenon mu se slatko namijao. Radi toga mu najprije rastukoše vilice, iskopaše zube, a zatim mu glavu otsekoše.

Petak, 23. XII.: Sv. Viktorija, djeвица i mučenica. Podnijela je mučeničku smrt za vrijeme Decijeve progona g. 250.

Subota, 24. XII.: Badnji dan. — Adam i Eva. — Sv. Tarsila i Emilijana, djevice i rođice Pape Grgura Velikoga. Tarsila je preminula na Badnji dan, a Emilijana uoči Bogojavljenja.

Podlistak

Ja sam gladan...

Dragi moji prijatelji, da Vam se najprije javim. Znam, zabrinuti ste radi mene. I — recimo — hvala Vam na toj pažnji. No, budite mirni i spokojni. Sve je u redu!

Evo nam i Božića »pred vratima«. Ovamo će doskora pasti i prvi snijeg.

— Danas i ostalih dana — vele meteorolozi — ostaje jaka studen... Radi kiša po dolini može da padne snijeg po planini... Jer — vele — vrapci više ne viču: živ — živ, već: snig — snig...!

Ali — prijatelji moji — da Vam ispričam nešto što me je u istinu dirnulo u srce... Ne znam, ali vjerujem, da i Vi na svakom koraku to doživljavate, a često ste i svjedokom jer se događa u Vašem susjedstvu.

Naime — —

Riječ: sirotinja!

Ima dvije vrste sirotinje: duševna i tjelesna. Duševna sirotinja (mizerija) sastoji se iz bezbroj dvonožaca ili — recimo — ljudskih bića. Uz ostale oznake

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Korinćanima (1 4, 1—5). — Braćo! Tako neka nas smatra čovjek kao službenike Kristove i djelatelje otajstva Božjih. A od djelatelja se traži da se ko nađe vjeran. Ja pak vrlo malo marim što me sudite vi ili ljudski sud; a ni sam sebe ne sudim. Ja ničemu nijesam svijestan, ali u tom nijesam opravdan; a koji me sudí, Gospodin je. Nemojte dakle prije vremena suditi, dokle ne dođe Gospodin, koji će rasvijeliti što je u tami sakriveno i očitovat će namjere srdača: i tada će svakome pohvala biti od Boga.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Luki (3, 1—6). — Petnaeste godine vladanja Tiberija Cesara, kad je bio Poncije Pilat upravitelj u Judeji i Herod četverovlasnik u Galileji, a njegov brat Filip četverovlasnik u Abileni, za poglavice svećeničkih Ane i Kaife; dođe riječ Gospodnja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. I prohodí svu okolicu jordansku propovijedajući krštenje pokore na otpuštenje grijeha, kao što je napisano u knjizi govora Izaije proroka: »Glas onoga, koji viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnajte staze Njegove; sve doline neka se ispune i svaka gora i glavica neka se slegne; i što je krivo, neka bude ravno, i krševiti putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.«

GORUĆA ŽELJA ZA DOLASKOM MESIJE

Početna pjesma pokazuje nam Gospodina, kako silazi šutljiv i mio u ovom prvom dolasku, kao blagodatna rosa užarenoj zemlji; tako različiti od drugog i zadnjeg dolaska, koji će biti iznenađan i strašan.

U Poslanici sv. Pavla izjavljuje, da on u svojstvu apostola i službenika Isusa Krista samo Njemu ima da dade račun svoga djelovanja. Ipak, iako se nemamo da obaziramo na sudove ljudske i ništa nam ne prigovara savjest, upozoruje nas, da se u duhovnim stvarima treba uvijek boriti iluzija sebeljublja i svaki konačni sud prepustiti Kristu, kad će doći da rasvijetli savjesti i dade svakome svoje. Dakle treba biti veoma na oprezu pri prosuđivanju samih sebe i drugih.

Evangelje spominje propovijedanje pokore sa strane sv. Iвана Krstitelja u pustinji, učeci nas, kako je, ako hoćemo, da Bog govori našim dušama, potrebito, da se saberemo u svom unutrašnjem životu te ušutkamo i izvanjski svijet i onaj naših strasti.

U Početnoj molitvi molimo Boga, da se probudi sa svom svojom moći i dode nam u pomoć. A ako bi naša nedostojnost zaslužila, da se još uspori njegov dolazak, da ga bar pospješi njegovo beskrajno milosrđe.

U Prikaznoj molitvi molimo Gospodina, da dobrostivo

primi žrtvu, eda milost poveća našu pobožnost i osigura nam sticanje vječnog spasenja.

Napokon u Popričesnoj molitvi Gospodina zazivljemo, da nam sudjelovanje kod euharistijske Gozbe poveća milost, koju svakako trebamo, da prevalimo put, koji vodi u nebo.

Mi nijesmo dostojni, da nam dode Gospodin. Zato baš Sveto Pismo toliko i naglasuje potpuno nezasluzeni značaj dobroćinstva Utjelovljenja, i to zato, da izazove sve više našu ljubav i najživlju zahvalnost prema Bogu, koji nas, iako uvrijeđen, ljubi; preziran i izbjegavan, prilazi nam i hiti usšreć; osuđen na smrt, svojevoljno daje život za nas.

Poruke Uprave

HITNA OBAVIJEST. Sve naše povjerenike za pojedine župe toplo molimo, da nam hitno jave, koliko će primjeraka primati u novoj godini 1939. i za njih odgovarati. Zauzmite se svojski, braćo, i po mogućnosti, svakako povisite broj primjeraka. Znajte, da o tom vašem većem ili manjem odazivu ovisi, hoće li naš »Katolik« dalje izlaziti i u godini 1939. U ovim nadasve ozbiljnim vremenima on nam je više nego ikada tako krvavo potrebit! Ne žalite stoga nikakve žrtve i uložite sve svoje sile, da se on što više proširi po svim našim župama! Rad za dobru štampu — rad je za Božju stvar!

PODMIRITE SVOJE DUGOVE! Ova se godina već primiče kraju, a dosta je, nažalost, naših povjerenika, koji nam još nijesu poslali ni pare od početka ove godine. Ima ih čak, što je najžalosnije, koji nam još uvijek duguju veće svote i za prošle godine 1935.—1937. i gluhi su na sve naše pozive i opomene. Ovim ih toplo molimo, da čim prije podmire svoje dugove. Najbolje bi bilo, kad bi već sada svi naši povjerenici isplatili list do konca 1938. našom čekovnom uplatnicom, koju smo im u jednom od prošlih brojeva priložili.

POŠALJITE ZAOSTALU PRETPLATU! Sve naše pretplatnike lijepo molimo, da nam čim prije pošalju zaostalu pretplatu za ovu i, eventualno, prošle godine, jer smo zaista u velikoj neprilici i potrebi. Time samo vršite svoju dužnost, a »Katoliku« silno koristite. Ne zaboravite dakle ove svoje dužnosti!

VAŽNO UPOZORENJE! Sve povjerenike, kojima je potrebno više primjeraka božićnoga broja »Katolika« za raspodaju, molimo, neka nam to jave najkasnije do 20. prosinca t. g. To nam je veoma potrebno, da možemo odrediti nakladu. Božićni broj ćemo tiskati i ove godine na 8 stranica, a cijena će mu biti isto samo 50 para.

NA RAD ZA »KATOLIK«! Ovaj čitavi mjesec posvetite apostolskom radu za naš »Katoliku«: proširite ga u svojoj okolini i nadite mu novih pretplatnika, osobito vi, članovi i članice Katoličke Akcije i naših vjerskih društava!

ju kako — tako. Nekako produ. Malo ovamo — malo onamo... A onda i nijesu toliko nametljivi...

Ali sada?!... Mjesec prosinac... Nije radi ničega ovaj mjesec okršten riječju prosinac... Tada se siromasi žure i u dronjke gure, trčkare, moljakaju povišenim glasom:

— Daj, gospodine... Ja sam gladan...

A čuješ kako toj sirotinji zubi cvokoću, dok si ti lijepo umotan u topli ogrtač i imaš nešto toplije juhe za objed... He — prijatelji — zar nam zubi ne zacvokoću od same pomisli, da je vani zima. A ovaj se jadnik pred nama grči, pomodrio u licu, zgrčene pružene pešnice... Brrrr!

I tjelesna sirotinja dijeli se na dvije vrste: onu koja prosi i na onu koja nam ostaje sakrivena.

Vrsta koja prosi ima u sebi osjećaj, da i nije tako strašno stajati po putovima i držati ispruženu ruku ili obilaziti po stanovima. Ova vrsta tako si nešto i priskrbi za život tom prošnjom i progura — makar i jadno — zimske dane.

Ali onu sirotinju — što nam ostaje sakrivena sa svim svojim jadima, bolima i tragedijama —

NADE LI SE 50 DOBROTVORA, koji će darovati u fond našega lista po 1000 (hiljadu) dinara, naš će list u sljedećoj godini 1939., prilikom svoje desetgodišnjice, izlaziti na 8 stranica, s mnogo obilnijim i zanimivijim sadržajem, a pretplata i cijena će mu ostati ista. Dajte, dobrotvori i prijatelji naši, omogućite nam to! Kao prvi dobrotvor javlja se sam naš urednik preč. don Ante Radić. Sljedili ga čim prije drugi!

Iz naših krajeva

GLAVNI BIRAČKI ODBOR na sjednici svojoj održanoj 12. decembra 1938. godine u Beogradu odlučio je na temelju § 59. zakona o izboru narodnih poslanika za narodnu skupštinu, da se radi prekinutog glasanja obavi ponovno glasanje dne 18. prosinca 1938. na sljedećim mjestima:

1) Valjevska Kamenica, opštine Valjevska Kamenica, sreza podgorskog, Drinske banovine;

2) Popučke, opštine popučanske, sreza valjevskog, Drinske banovine;

3) Dobretići, opštine seocke, sreza jačakog, Vrbanske banovine;

4) Bočac, opštine Krupa na Vrbasu, sreza Banjalučkog, Vrbanske banovine;

5) Crnoštica, opštine crnoštičke, sreza bosiljgradskog, Vardarske banovine.

Broj 16. — Iz glavnog biračkog odbora, 12. decembra 1938. godine, u Beogradu.

Službene novine u svom službenom dijelu donose ovo saopćenje glavnog biračkog odbora:

Glavni birački odbor na sjednici održanoj dne 13. prosinca 1938. prosinca, u Beogradu, odlučio je, na osnovu §-a 59. Zakona o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu, da se, zbog prekinutog glasanja, izvrši ponovno glasanje na dan 18. decembra 1938. godine, na sledećim glasačkim mestima:

1. Dabinci, općina dabinačka, kotar vlasotinački, vardarska banovina.

2. Kosačić, općina kosačina, kotar jablanački, vardarska banovina.

3. Meljenica II. i Meljenica II.a općina šaljska, kotar vučitrnski, moravska banovina.

»JUTARNJI LIŠT« od 14. t. m. piše o izložbi na kojoj izlažu prominenti hrvatskog likovnog stvaranja:

U »Domu likovnih umjetnosti Kralja Petra I. Velikog Oslobođioca« ubrzanim se tempom radi na uređivanju velike izložbe, koja će prikazati pola vijeka hrvatskog likovnog stvaranja. Zbog toga izložba i nosi naziv »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« jer će ona okupiti najbolje umjetnike sadašnjosti i obuhvatiti najbolja imena razdoblja zadnjih pet decenija.

»Hrvatsko društvo umjetnosti Zagreb-Split« koje organizira tu izložbu okupilo je sve, tako da se može kazati, da će ta izložba biti zaista najljepša revija cjelokupnog likovnog stvaranja od 1888. do 1938. Uz starije likovne umjetnosti, čija su već imena poznata, ovog će puta izložiti i mnogo mladi, kojima će se na ovaj način pružiti prilika, da se predstave širokoj javnosti svojim djelima.

Izložba će biti otvorena na vrlo svečan način, a otvorit će ju 18. prosinca

treba razumjeti. Koliko samo u onim nepoznatim prizemnim stanicama i kolibicama ima bijede i siromaštva, bolesti i nevolje, patnje i krikova. I jednom — kad sam kao mladić pun ideala skupljao milodare za sirotinju u zimskim danima — ostao sam zaprepašten. Zar je moguće, da tolika bijeda može da postoji? Zar je moguće, da kod toliko bogate gradske čeljadi, otmjernih krugova, pokušstva iz mahagoni drveta, radio-aparata, luksuza, psetanca uvijenih u bundu i ostalim psećim komforom, može postojati ovakav paradoks, ovakva bijeda i zapuštenost, gdje ni lijekovi — koje uostalom siromasi ni ne mogu pribaviti — više ne bi mogli koristiti. Bolest se uvukla u srž bijede, pa tu siše ionako blijedu ispijenu krv siromaha?! I vidio sam te siromaha! Šta mislite? Da li su zinuli na mene i bahato me upitali, da li ja sa kaputom i tašnom donosim sreću: kruh ili me htjeli istjerati? Ne, ne! Samo su me gledali pogledom koji se ne može opisati. Taj mi je pogled naličio na pogled psi za kome su prebili kičmu i sada mla za pomoć, nijemo bojažljivo, bojeći se još gorega, bojeći se novih batina. A kad sam im spomenuo svrhu svoga dolaska (da

Rezultat izbora Primorske i Savske banovine

u 10 sati prije podne g. dr. Vladko Maček. Pozivi za svečano otvorenje izložbe »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« već su razasli i samo uz pozivnicu će se moći prisustvovati otvorenju.

»POLITIKA« od 14. t. mj. piše:

Danas u 17.45 časova u kući na Marulićevom Trgu broj 14 na prvom spratu, na vratima hodnika koji vodi u stan dr. Huga Verka, advokata u Zagrebu, eksplozirala je jedna patrona koja je bila obešena o kvaku na kanapu. Vrata su oštećena u širini 7 santimetara i u dužini 20 santimetara.

Zrtava nije bilo.

U hodniku je nađena jedna cedulja na kojoj piše:

»Tvrdo smo uvereni da smo vam dali novi materijal za novi članak u »Samoupravi« i novog poticaja za pripovedanja o jedinstvu Jugoslavije. Živeo dr. Maček!«

Prema rezultatu prvih izvida i prema navedenom, jasno je da je ovo delo političkog protivnika dr. Verka, koji je pristalica JRZ. (A.A.)

»HRVATSKI DNEVNIK« od 15. t. mj. piše:

»Jadranske Dnevnik« primio je danas od redarstva ovu odluku: »Uprava policije Split. Povjerljivo br. 11387. 14. XII. 1938. Riješenje: Na osnovu točke prve člana 14. izmjene i dopune zakona o štampi, ministar unutrašnjih poslova rješenjem I. br. 53.738 od 14. prosinca o. god. zabranio je posve daljnje izlaženje lista »Jadranski Dnevnik«, koji izlazi u Splitu. O ovome se obavješćuje konzorcij »Jadranskog Dnevnika«, odnosno Stjepan Vidović u Splitu.« — Zamjenik upravnika policije viši policijski komesar Matutinović.«

Križarske vijesti

NOVO KRIZARSKO BRATSTVO osnovano je u Rumi (okružje Dakovo).

DAN SOLIDARNOSTI. Križari u Ogulinu uveli su »Dan solidarnosti«. Članovi sada uoči Božića sakupljaju po gradu milostinju za siromašnu radničku omladinu. Takav »Dan solidarnosti« mogla bi urediti i druga Križarska Bratstva, posebno u gradovima Inicijativu i rad Križara u Ogulinu u ovom pogledu valja napose pohvaliti.

15 GODISNJICA OSNUTKA HRVATSKOG ORLOVSKOG SAVEZA. Na dan 16. XII. 1938 pada 15 godišnjica osnutka bivšeg Hrvatskog Orlovskog Saveza. Osnutak Hrvatskog Orlovskog Saveza je značajna obljetnica za cjelokupno hrvatsko katoličko omladinsko djelovanje. Za tu obljetnicu će Križari svuda prirediti spomen-dane. Držat će se svečani sastanci, a u većim mjestima i priredbe.

HODOČAŠĆE U RIM. Dan našeg hodočašća u Rim još nije određen, ali će hodočašće biti sredinom naredne godine. Već sada se čine sve pripreme za što bolji uspjeh hodočašća. Za omladinu će se posebno urediti jeftine cijene, tako da i siromašniji uzmožu poći u Vječni Grad. Upozorujemo Križarska društva, da među članovima provedu organiziranu štednju za put u Rim. Treba pozvati i naše prijatelje da se hodočašću pridruže.

Ih popišem radi zimske pomoći koju će dobiti, oči su se zažarile vatrom, a ja sam u njima pročitao ono najgore- čega se svaki čovjek plaši:

— Ja sam gladan...!

Kad sam ih zapitao, da zašto se ne jave nadležnima, gradskoj općini, sirotinjskom Domu, rekli su mi, da se stide.

Eto, prijatelji moji, uvjeren sam, da ste i Vi na nešto ovakva naišli. A ako se meni ne vjerujete, podite za ovih prosinačkih dana u one slabe male, prizemne stanove i kolibice svoga susjedstva i vidjet ćete što sam i ja vidio i doživjet ćete što sam i ja doživio. Pa će Vas srce zavezati nad tolikom bijedom. I rado ćete od svoga suviška dati za siromahe, za one koji prošnju smatraju nečasnom. Dajte: malo manje svirajte Radio-aparat i zašparanu svotu na struji dajte u korist sirotinje, omedite za prosinac svoj luksus, i na što drugih načina možete uštediti i otkinuti, a da ni poznati niste. Pomozite: u hrani, u odijelu i novcu. Kako tko može!

Zar Vam neće biti najveća nagrada, ako više ne bude onoga strasnog pogleda, koji onako jezivo viče do Neba:

Ja sam gladan! Enigmata

Sve po službenom saopćenju agencije Avale, prema »Novo Dobro« od 14. t. mj.

Prvi broj su glasovi dani za listu g. Dra Stojdanovića, drugi g. Dra Mućeka, a treći g. Ljotića.

Primorska banovina po kotarima

Benkovac (srez): 4.277, 7.487, 909.
Biograd n/m: 816, 6.206, 31
Brač: 506, 3.355, 10.
Knin: 5.963, 7.867, 176.
Korčula: 835, 2.990, —
Makarska: 916, 4.858, 1.
Metković: 72, 4.169, 1.
Preko: 319, 4.049, 1.
Sinj: 2.192, 12.388, 18.
Split (grad): 2.334, 8.386, 58.
Split (kotar): 1.617, 18.423, 27.
Hvar: 776, 4.325, 24.
Bugojno: 4.185, 5.116, 8.
Konjic: 4.177, 3.390, 1.188.
Livno: 754, 7.467, 138.
Ljubuški: 545, 11.244, 1.
Prozor: 1.214, 2.556, —
Stolac: 3.129, 6.031, 141.
Tomislavgrad: 425, 6.814, 4.
Imotski (srez): 422, 10.763, 1.
Šibenik: 3.118, 11.870, 161.
Mostar: 3.794, 14.764, 486.
Ukupno: 42.386, 164.518, 3.384.

Savska banovina po kotarima

Zagreb (grad): 5.051, 50.083, 87
Zagreb (kotar): 112, 18.040, 1.
Sv. Ivan Zelina: 22, 10.522, —
Slatina: 3.473, 5.888, 3.
Osijek: 4.552, 9.512, 540.
Našice: 3.138, 7.960, 43.
Đakovo: 2.250, 9.330, —
Donji Miholjac: 1.461, 5.033, 22.
Vukovar: 6.431, 4.505, 181.
Novska: 831, 4.905, 225.
Nova Gradiška: 600, 9.492, 2.
Zupanja: 360, 8.374, 22.
Daruvar: 2.584, 4.410, 172.
Virovitica: 2.911, 8.383, 15.
Valjevo: 685, 5.320, 1.
Požega: 1.931, 11.406, —
Pakrac: 4.161, 3.932, 6.
Okučani: 2.533, 1.994, 58.
Kutina: 453, 6.363, 5.
Križevci: 520, 15.829, —
Novi Marof: 5, 9.757, —

Nikada mi nismo rekli da smo narod bez mana i pogrešaka. Mana ima, bilo ih je i vjerojatno će ih biti u većoj ili manjoj mjeri. Ali i jedno stoji: imamo mi i odlika, na kojima nam mogu zavidjeti drugi. Nije to ni hvastanje ni samohvala. Reći istinu, priznati ono što jest, istaknuti ono što treba iznijeti, u ovom slučaju može biti samo dobro.

Najveća odlika i obilježje, koje nam služi na čast, a što diže u nama ponos jest: da smo narod koji visoko cijeni duhovna dobra. A duhovna dobra su: dobar glas, čast, ponos, svijest prava, biti potreban a ne dati se biti

— u jednu riječ: prikloniti se carstvu dubokih vrednota,

U tomu smo mi veliki u svojim očima, a veliki smo sigurno i u očima svih drugih, pa makar to priznanje ne čuje naše uho. To je dobro nad svim dobrima, i to dobro čuvamo kao najbolji i najveći kapital, koji mora roditi velikim kamatama u našem narodnom životu.

Nismo rekli da i drugi ne mogu isto tako biti idealno veliki, ali ono što drugi mogu postati, ili u većoj ili manjoj mjeri jesu, to smo mi u punoj mjeri i na način koji mora buditi osjećaje divljenja.

Vrijeme gradi vrijeme razgrađuje. Dobro se postiče,

ono što

Pregrada: 9, 8.421, —
Prelog: 711, 8.146, 3.
Čakovec: 803, 8.401, 1.
Vukovar (srez): 3.157, 16.098, 14.
Koprivnica: 1.618, 12.443, 12.
Cazma: 140, 10.173, —
Slav. Brod: 2.555, 14.092, 29.
Vinkovci: 2.670, 8.999, 51.
Grubišno Polje: 3.005, 2.380, —
Garešnica: 1.865, 5.697, 5.
Đurđevac: 219, 14.009, 1.
Ludbreg: 453, 7.704, —
Krapina: 54, 8.632, —
Klanjec: 16, 7.614, —
Ivanec: 60, 11.109, —
Zlatar: 14, 14.282, —
Donja Stubica: 12, 12.083, —
Varaždin: 380, 14.524, —
Sisak: 693, 10.025, —
Samobor: 6, 7.496, —
Petrijina: 3.173, 6.582, 173.
Pisarovina: 2, 4.248, —
Kostajnica: 4.156, 3.037, 24.
Karlovac: 487, 15.738, 4.
Jastrebarsko: 172, 8.843, —
Dugoselo: 24, 6.197, —
Glina: 5.123, 5.014, 36.
Velika Gorica: 5, 10.419, —
Vrgin Most: 4.134, 3.901, 1.
Čabar: 167, 1.468, —
Crikvenica: 216, 2.190, 10.
Sušak: 1.521, 6.652, 201.
Slunj: 4.625, 5.584, 8.
Ogulin: 3.342, 6.784, 14.
Novi: 113, 1.665, 1.
Krki: 772, 3.770, 49.
Kastav: 422, 1.707, 27.
Delnice: 134, 4.517, 3.
Vrbovsko: 733, 3.179, 1.
Vojnić: 3.658, 4.795, 14.
Udbina: 769, 1.286, —
Senj: 79, 3.166, —
Rab: 594, 2.839, —
Perušić: 417, 4.033, —
Otočac: 2.800, 4.343, 2.
Korenica: 1.790, 1.333, 1.
Donji Lapac: 2.673, 774, —
Gračac: 3.426, 2.076, 11.
Gospić: 3.623, 4.284, 1.
Brinje: 1.270, 3.203, —
Ukupno: 112.934, 548.993, 2.080.

su stoljeća gradila.

Širite „Katolik“

Narod komu je najveće dobro dobar zalogaj i lagodan život nikada ne može imati povijest onu i onakvu kakvu imamo mi. To je povijest vječne borbe za pravo, za ponos, za čast.

Ako još nijesi, molimo Te, da odmah danas podmiriš pretplatu! — Tvoja pretplata je jedino sredstvo, koje izdržava naš »Katolik«! Ako možeš, dodaj tom prilikom još i mali darak za fond našega »Katolika«!

Svijet sa svojim vrhovima svibara, svijest u nadmoć duha, svijest u snagu prava, to je ono što će sve dublje prodirati u nutrine naše ga pokoljenja.

Varao bi se koji ne bi uočio i priznao da plod ovih duhovnih dobara naša narodna duša duhuje katoličkom kršćanstvu u koji je uronila i kojim je prožeta. Naša narodna duša prekaljena je osjećajima visoke cijene duhovnih vrednota. Ona ih je tako u sebe primila i učinila svojim da se od njih ne može otrgnuti. Kršćanski osjećaji prava i pravde sastavni su dio naše narodne duše, dignuti njih, učiniti rastavu, značilo bi rastaviti dušu od tijela, a kad se rastavi duša od tijela, onda nastupa smrt.

Katolicizam je punina vjere u duhovna dobra sa svim varijantama i varijacijama. Produbljavati katolicizam u našoj sredini, znači, činiti djelo koje najviše doprinosi izgradnji narodne duše, plemeniti je i stvarati od nje divja časti i ponosa, koji rada s neslomivošću.

Junior

TJEDAN STAMPE. Od Božića do Nove Godine je tjedan naše križarske štampe. Taj tjedan treba da sva Križarska Bratstva dobro organiziraju širenjem naše štampe, sakupljanjem pretplatnika i pretplate itd. Društva, koja trebaju više brojeva za propagandu, neka se smjesta jave na upravu listova. Očekujemo, da će društva poraditi najuzornije.

KRIZARSKI KALENDAR. Još imade nešto križarskog kalendara, koji nije rasprodan, pa neka se Križarska Bratstva požure, da što prije kalendar naruče. Kalendar stoji uvezan din 6, a neuvezan din 3.

BOŽIĆNE RAZGLEDNICE. Još imade mnogo društava, koja nisu nabavila božićne razglednice. Te razglednice stoje samo pola dinara komad, a mogu se prodavati po jedan dinar po komadu, i time će Križarska društva imati jedno vrelo prihoda.

